Prima instanță: Judecătoria *****, sediul Centru (judecător Avasiloaie Tatiana)
Dosarul nr. 3a-1390/24 (2-23083618-02-3a-19112024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

30 septembrie 2025 mun. *****

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Ghedrovici Nicolae şi Bostan Angela
Grefier Zabulica Ionela

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Buzu Vasile asupra hotărârii Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 07 iunie 2024, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Buzu Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la obligarea emiterii actului administrativ,

C O N S T A T Ă:

Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.

La data de 12.06.2023, Buzu Vasile a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova prin care, în temeiul art. 68 din Legea nr. 288 din 16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul MAI, art. 14, 44 din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, art. 53 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, coroborat cu art. 9, 19, 162, 166, 167 și art. 208 alin. 3) din Codul Administrativ, a solicitat anularea Deciziei CNAS nr. *****din 24.05.2023; anularea Deciziei CNAS ***** din 09.12.2022 privind stabilirea pensiei în beneficiul lui Buzu Vasile (actul administrativ vătămător) în sumă de 5559,05 lei, ca ilegală și neîntemeiată în fond (baza de calcul fiind diminuată neîntemeiat de la suma de 177617,27 lei, la suma de 133417,14 lei, respectiv, mărimea sau

coeficientul pensiei cuvenite fiind diminuată neîntemeiat de la 53 % din suma soldei rezultate pentru 26 ani compleți de vechime în muncă, la suma de 50 % din suma soldei rezultate); obligarea CNAS să emită actul administrativ favorabil cu privire la recalcularea pensiei cuvenite subsemnatului Buzu Vasile începînd cu 05.10.2022 și pînă în prezent, reieșind din baza de calcul stabilită de către contabilitatea MAI și anume din suma de 177617,27 lei (salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu), respectiv, emiterea actului administrativ favorabil, a Deciziei de stabilire și plată corectă a pensiei în beneficiul subsemnatului Buzu Vasile în mărime de 7844,76 lei (53% din 177617,27 lei/12 = 7844,76 lei) pe lună începînd cu 05.10.2022; repararea prejudiciului cauzat prin emiterea actului administrativ vătămător (calcularea eronată a pensiei), adică, încasarea de la CNAS în beneficiul lui Buzu Vasile a sumei de 2285,71 lei pe lună începând cu 05.10.2022 (7844,76 lei - 5559,05 lei = 2285,71 lei), adică, a diferenței dintre pensia stabilită în mod eronat de către CNAS în temeiul Deciziei CNAS ***** din 09.12.2022 și pensia ce urma a fi calculată în mod corect și achitată în beneficiul lui Buzu Vasile, începînd cu 05.10.2022 și pînă la data efectuării recalculării efective și emiterea actului administrativ favorabil în beneficiul lui Buzu Vasile, a Deciziei CNAS de stabilire corectă a pensiei în cuantum de 7844,76 lei pe lună; compensarea tuturor cheltuielilor de judecată generate de prezentul litigiu din contul CNAS în beneficiul petentului Buzu Vasile (inclusiv cheltuielile legate de asistența juridică în sumă de 3535 lei), în temeiul art. 94 și 96 din CPC.

În fapt, reclamantul indică că la 25.09.1996 în conformitate cu hotărîrea Comisiei de examinare a Academiei Naționale de Politie „Stefan cel Mare”, a fost înmatriculat la studii la Colegiul de poliție al MAI al RM începând cu 01.10.1996 și pînă la 27.08.1998.

Acest fapt se confirmă prin Extrasul din Ordinul MAI al RM nr. 246 din 25.09.1996 semnat de Comandantul Colegiului colonel de poliție Anatol Bantuș.

Menționează că la 04.10.2022 în conformitate cu Ordinul MAI al RM, IGP nr. 544ef. a fost dispusă încetarea raporturilor de serviciu cu funcționarul public cu statut special Buzu Vasile în conformitate cu art. 38 alin. 1) lit. c) din Legea nr. 288 din 16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul MAI, adică, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie. Acest fapt se confirmă prin Extrasul din Ordinul MAI nr. 544ef. din 04.10.2022 semnat de Șeful DMRU a IGP Andrei Zagoreanu.

Astfel, începînd cu 01.10.1996 (data înmatriculării la studii la Colegiul de Poliție) și pînă la 04.10.2022 (data încetării raporturilor de serviciu în legătură cu pensionarea), petentul Buzu Vasile a activat o perioadă neîntreruptă în cadrul MAI în diferite funcții cu statut special, iar acest fapt se confirmă prin informația eliberată de Secția Resurse Umane al MAI.

În consecință, la data pensionării, Buzu Vasile a realizat o vechime calendaristică în organele apărării naționale, securității statului și ordinii publice în mărime de 26 ani 5 luni și 3 zile, fapt care îl îndreptățește să beneficieze de pensie în mărime de 53% (nu 50% după cum în mod eronat a stabilit CNAS), adică + 3 % pentru fiecare an complet de vechime în serviciul special în organele afacerilor interne, potrivit art. 14 lit. a) din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Totodată, reține că potrivit conținutului Certificatului nr. 48 din 07.11.2022 eliberat de MAI, se constată faptul că subsemnatul Buzu Vasile, în ultimele 12 luni de activitate în cadrul MAI a realizat un venit total de 177617,27 lei, astfel încât, anume această sumă de bani (și nu alta de 133417,14 lei - scrisă cu creion simplu de funcționarii CNAS), reprezintă baza de calcul pentru stabilirea soldei lunare (câștigul lunar) și calcularea pensiei potrivit art. 14 lit. a) raportat la art. 44 din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Cu referire la prevederile art. 68 din Legea nr. 288 din 16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul MAI; art. 14 lit. a) din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și ținând cont de faptul că Buzu Vasile a realizat o vechime în muncă în serviciu special în cadrul MAI, pentru o perioadă continuă și neîntreruptă cuprinsă între 01.10.1996 și pînă la 04.10.2022, iar acest fapt se confirmă prin certificatele eliberate de serviciul resurse umane din cadrul MAI și care au fost anexate la dosarul de pensionare, conchide că față de subsemnatul Buzu Vasile urmează a fi aplicate normele speciale ale art. 14 lit. a) din Legea nr. 1544 din 23.06.1993, astfel încît, la fiecare an complet realizat după vechimea de 25 de ani (în speță Buzu Vasile are 26 ani 5 luni și 3 zile), mărimea pensiei urmează a fi majorată cu 3% din sumele respective ale soldei, adică la 50% din suma soldei se adaugă coeficientul de 3 % pentru fiecare an complet de vechime, iar pensia se va calcula prin raportarea soldei la 53 % din suma soldei (câștigului) lunare și nu la 50 % (după cum a fost calculat în mod eronat CNAS).

De asemenea, făcînd trimitere la prevederile art. 44 din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și ținând cont de faptul că Buzu Vasile, în ultimul an de activitate în cadrul MAI a realizat un venit total de 177617,27 lei (98906,54 - salariu de bază; 4838,64 - spor pentru gradul militar special, 9890,65 - spor de performanță, 19781,31 - spor cu caracter specific, 2971,80 lei plată suplimentară pentru orele de noapte, 8040,26 lei premii, 33188,07 lei - spor pentru condiții de risc), în raport cu faptul că în această sumă nu au fost incluse careva plăți exceptate de la calcularea mărimii soldei (câștigului) din care urmează a fi calculate pensia (nu sunt incluse plăți compensatorii sau indemnizații bănești unice), invocă că CNAS urmează să stabilească în beneficiul lui Buzu Vasile o pensie în mărime de 7844,76 lei (53% din 177617,27 lei/12 = 7844,76 lei) și nicidecum o pensie în sumă de 5559,05 lei, deoarece nu există nici un temei legal sau faptic pentru a diminua baza de calcul de la suma de 177617,27 lei, la suma de 133417,14 lei, sau de a aplica coeficientul de 50% în loc de 53 % față de subsemnatul petent.

Reclamantul își întemeiază acțiunea în baza art. art. 68 din Legea nr. 288 din 16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul MAI, art. 14, 44 din Legea nr. 1544 din 23.06.1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, în temeiul art. 53 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, coroborat cu art. 9, 19, 162, 166, 167 și art. 208 alin. 3) din Codul Administrativ.

Hotărîrea instanței de fond ce constituie obiectul apelului.

Prin hotărârea Judecătoriei ** (sediul Centru) din 07 iunie 2024, s-a respins acțiunea înaintată de Buzu Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei CNAS nr.*****din 24.05.2023, anularea deciziei CNAS nr.***** din 09.12.2022, obligarea pârâtei să emită actul administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei pentru vechime în muncă cu includerea în calcul a tuturor plăților primite pentru 12 luni precedente concedierii.***

Verificarea întrunirii condițiilor de admisibilitate a apelului.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 12 iunie 2024, Buzu Vasile a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 07 iunie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen

mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunţat public la 07 iunie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 12 iunie 2024, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat de Buzu Vasile a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, hotărîrea motivată a fost comunicată reprezentantului apelantului la data de 07 noiembrie 2024, iar motivarea apelului a fost depusă la 29 noiembrie 2024, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În motivarea apelului, Buzu Vasile a reiterat argumentele fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată. A solicitat casarea hotărârii instanței de fond cu pronunţarea unei decizii de admitere integrală a acţiunii.

Argumentele participanților la proces:

Apelantul Buzu Vasile și reprezentantul său, avocatul Kovali Vladimir, în ședința instanței de apel au susținut integral argumentele indicate în motivarea apelului. Au solicitat admiterea acestuia în sensul formulat.

Partea intimată, Casa Națională de Asigurări Sociale, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat. Prin cererea din 30 septembrie 2025, a solicitat examinarea cauzei în absența reprezentantului său.

Audiind apelantul și reprezentantul său, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, precum și cercetând din oficiu starea de fapt în baza tuturor probelor administrate la caz, Completul judiciar specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că apelul declarat de Buzu Vasile urmează a fi admis, cu casarea hotărîrii Judecătoriei *** (sediul Centru) din 07 iunie 2024, din următoarele considerente.**

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor*

prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.

Potrivit dispoziţiilor art.219 alin. (1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii- casează integral hotărîrea primei instanţe şi emite o nouă decizie.*

Potrivit dispozițiilor art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă, *hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă:*

a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin;

b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente;

c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei;

d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin. (1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe,

precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239-241 CPC, concluzionează că hotărârea instanţei de fond este adoptată cu aprecierea eronată a normelor materiale în coroborare cu circumstanţele faptice ale cauzei, motiv din care urmează a fi casată cu emiterea unei noi decizii de admitere parțială a pretențiilor formulate de Buzu Vasile.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei atestă că, la data de 25.10.2022, Buzu Vasile a depus cerere de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru, în conformitate cu Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri. (f.1 dosar administrativ).

Potrivit deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru nr. ***** din 14.11.2022, reclamantului i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, începând cu 05.10.2022, calculată în cuantum de 50 % din suma soldei și o vechime în muncă totală de 25 ani 04 luni si 01 zile. (f.d.12)

Nefiind de acord cu soluția Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru, considerînd că pensia i-a fost calculate eronat, la data de 11.05.2023 a contestat decizia menționată cu cerere prealabilă la Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d.17-18verso)

Prin răspunsul nr. *****din 24.05.2023, Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererea prealabilă înaintată ca fiind inadmisibilă. (f.d.19)

Manifestând dezacordul cu răspunsul primit, reclamantul a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune.

<u>Admisibilitatea acțiunii:</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

Reieșind din cerințele formulate, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în obligare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii și avînd în vedere prevederile art.191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei *****, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru nr.***** din 09.12.2022 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr.*****din 24.05.2023 - constituie acte administrative individuale defavorabile reclamantului.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

(3) Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acţiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, se atestă că anterior sesizării instanței de contencios administrativ cu prezenta acțiune, Buzu Vasile a respectat procedura prealabilă.

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de Buzu Vasile a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cît și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

Referitor la fondul acțiunii.

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

Prin hotărârea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 07 iunie 2024, s-a respins acțiunea înaintată de Buzu Vasile împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei CNAS nr.*****din 24.05.2023, anularea deciziei CNAS nr.***** din 09.12.2022, obligarea pârâtei să emită actul administrativ individual favorabil privind recalcularea pensiei pentru vechime în muncă cu includerea în calcul a tuturor plăților primite pentru 12 luni precedente concedierii.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, apreciază hotărîrea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 07 iunie 2024, ca fiind neîntemeiată din considerentele ce vor fi expuse în continuare.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ, (în vigoare la data inițierii procedurii administrative)

Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544-XII din 23.06.1993:

Articolul 2. Condiţiile de asigurare cu pensii

(1) Militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au dreptul la pensie li se stabileşte pensie după eliberare din serviciu.

Articolul 13. Condiţiile de stabilire a pensiei

Dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au:

a) militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puţin 20 de ani şi 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, pînă la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani, conform următorului tabel:

De la 1 iulie	Vechimea în serviciu
2011	20 ani 6 luni
2012	21 ani
2013	21 ani 6 luni
2014	22 ani
2015	22 ani 6 luni
2016	23 ani
2017	23 ani 6 luni
2018	24 ani
2019	24 ani 6 luni
2020	25 ani

Articolul 14. Mărimea pensiilor

Mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabileşte în următoarele proporţii:

a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din

cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilită la art.13 lit.a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionaţi pentru limită de vîrstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit.a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume;

Articolul 18. Calcularea vechimii în muncă

La calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit.a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul:

a) serviciul militar activ, serviciul în organele afacerilor interne în funcţiile corpului de comandă şi în trupe, serviciul în cadrul sistemului peniteniciar şi/sau sistemului administraţiei penitenciare, serviciul în detaşamentele şi formaţiunile de partizani; timpul lucrat în ministere şi departamente, instituţii şi organizaţii civile, cu încadrare în serviciu militar activ sau în organele afacerilor interne; timpul aflării în prizonierat, dacă acesta nu a fost benevol şi dacă militarul nu a săvîrşit în prizonierat infracţiuni împotriva Patriei; timpul aflării sub arest şi ispăşirii de pedeapsă al militarilor, al persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi al funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, deferiţi fără temei justiţiei sau supuşi represiunilor nedrepte şi reabilitaţi ulterior; timpul lucrat în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare şi în Serviciul Protecţiei Civile şi Situaţiilor Excepţionale;

b) timpul de studii în instituţii de învăţămînt superior civil, dar nu mai mult de 5 ani, calculîndu-se 6 luni de serviciu pentru un an de studii – persoanelor din corpul de ofiţeri militari şi din corpul de comandă (cu excepţia corpului de ofiţeri inferiori) al organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare;

c) timpul de îndeplinire a serviciului în condiţii deosebite – în condiţiile avantajoase respective inclusiv în condiţiile stabilite de legislaţie pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi;

d) serviciul în forţele armate, în organele securităţii de stat şi în organele afacerilor interne ale fostei U.R.S.S. şi ale altor state, dacă militarii, persoanele din

corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare au fost transferaţi, în modul stabilit, în Forţele Armate, în organele securităţii statului şi în organele afacerilor interne ale Republicii Moldova;

e) 2 ani de vechime în muncă în ramurile civile înrudită cu specialitatea lor militară pentru un an de serviciu, dar nu mai mult de 10 ani de serviciu – persoanelor din corpul de ofiţeri şi din corpul de comandă (cu excepţia celui inferior) al organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi funcţionarilor publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare;

f) alte perioade de activitate prevăzute de legislaţie.

Articolul 44. Cîştigul (solda) din care se calculează pensia

(1) Pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, precum şi pentru funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi pentru familiile lor se calculează din solda acestora.

(2) Pensia pentru persoanele menţionate se calculează din: salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an.

Articolul 49. Solicitarea pensiei

(1) Militarii în termen, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri şi sistemului penitenciar, funcţionarii publici cu statut special din sistemul administraţiei penitenciare, ofiţerii de protecţie şi colaboratorii organelor securităţii statului, Centrului Naţional Anticorupţie şi membrii familiilor acestora depun cerere de stabilire a pensiei la organul de asigurări sociale.

(2) Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul de asigurări sociale în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare.

(3) Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticităţii actelor ce confirmă vechimea în serviciu şi solda (cîştigul), eliberate de organele abilitate.

Hotărîrea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire şi plată a pensiilor şi indemnizaţiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, nr. 78 din 21.02.1994:

1. Se stabileşte că pensiile militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu, iar celor eliberaţi din serviciu pînă la punerea în aplicare a Legii nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997 – din toate tipurile de plăţi prevăzute pentru calcularea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, care îndeplinesc serviciul.

2. Pensiile militarilor şi ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi ale funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare se calculează din următoarele tipuri de drepturi băneşti:

a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul pe bază de contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarili publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră (cu excepţia persoanelor indicate în subpunctele "b" şi "c" ale prezentului punct) – din salariul funcţiei deţinute conform schemei de încadrare, salariul pentru gradul militar (gradul special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înaintate de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu.

Militarilor din corpul de ofiţeri, transferaţi pentru motive de sănătate sau limită de vîrstă de la activitatea legată de efectuarea zborurilor în posturi cu salarii de funcţie mai mici, care la ziua transferului aveau vechimea în muncă suficientă

pentru a li se stabili pensia pentru vechime în muncă, la eliberarea din serviciul militar activ pensia li se calculează din salariul de funcţie de care beneficiau la momentul transferului, dacă acesta este mai mare decît salariul de funcţie conform postului scriptic la momentul concedierii.

În acelaşi mod se calculează şi pensiile persoanelor din corpul de ofiţeri cu gradul militar de colonel, colonel de poliţie, colonel de justiţie, colonel al serviciului intern, persoanelor asimilate lor şi superiorilor, care sînt transferaţi în interes de serviciu, pentru motive de sănătate sau limită de vîrstă din funcţia ce au deţinut-o cel puţin trei ani în posturi cu salarii de funcţie mai mici şi care în ziua transferului aveau dreptul la pensie pentru vechime în muncă;

b) pentru militarii din corpul de ofiţeri şi persoanele din corpul de comandă (cu excepţia inferiorilor) din organele afacerilor interne, corpul de ofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorii Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, detaşaţi pentru a lucra în ministere, departamente, instituţii şi organizaţii civile, cu menţinerea în serviciul militar activ sau în serviciul organelor afacerilor interne, sau în serviciul Poliţiei de Frontieră, în serviciul organelor Centrului Naţional Anticorupţie care au fost remuneraţi în modul şi cuantumul stabilit pentru colaboratorii ministerelor, departamentelor, instituţiilor şi organizaţiilor nominalizate – din salariul de funcţie stabilit militarilor din corpul de ofiţeri sau persoanelor din corpul de comandă al organelor afacerilor interne, persoanelor din corpul de ofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare pentru exercitarea unor funcţii similare în ministerele de unde au fost detaşaţi, salariul pentru gradul militar (special), sporul procentual pentru vechime în muncă, primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente, primite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mare decît media lunară prevăzută pentru militari şi persoanele din corpul de comandă în ministerele de unde au fost detaşaţi;

Notă: Se declară neconstituţional textul "dar nu mai mare decât media lunară prevăzută pentru militari şi persoanele din corpul de comandă în ministerele de unde au fost detaşaţi" din pct.2 lit.b) conform Hot. Curţii Constituţionale nr.6 din 28.02.2023, în vigoare 28.02.2023

c) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, eliberaţi din serviciul militar activ (din

organele afacerilor interne sau Poliţia de Frontieră) pînă la intrarea în funcţie conform schemei de încadrare – din suma tuturor tipurilor de drepturi băneşti prevăzute în punctul 1 al prezentei hotărîri.

Avansarea în grad a militarilor în rezervă nu constituie un temei pentru revizuirea pensiei stabilite anterior.

3. În media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se includ recompensele, plăţile, sporurile şi suplimentele care, conform legislaţiei în vigoare, sînt acordate permanent.

Totodată, indemnizaţia pentru executarea conştiincioasă a obligaţiunilor de serviciu, pentru disciplină ireproşabilă (premiile militarilor de la întreprinderile autogestionare) şi asistenţa materială se iau în considerare în mărimile real plătite în ultimul an de serviciu, dar nu mai mult decît mărimile prevăzute în anul calendaristic respectiv.

Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizaţia de concediere şi plăţile compensatorii.

Se consideră plăţi compensatorii:

compensaţia pentru concediul nefolosit;

compensaţia în schimbul raţiei alimentare;

compensaţia în schimbul echipamentului;

compensaţia pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătăţii;

compensaţia pentru închirierea spaţiului locativ;

indemnizaţiile de transfer;

plăţile de asigurare;

indemnizaţiile de instalare, diurnele şi alte plăţi, raportate la cheltuielile de deplasare, precum şi sporurile şi suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă;

indemnizaţiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă şi corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate şi corupţiei al Ministerului Afacerilor Interne;

majorările la salariile de funcţie, plătite în timpul aflării în Forţele de menţinere a păcii, precum şi colaboratorilor instituţiilor penitenciare dislocate în or.Bender;

plăţile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor şi pentru muncă sîrguincioasă;

pensiile şi alte plăţi cu caracter unic şi compensatoriu.

4. Pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare:

a) militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, colaboratorilor Centrului Naţional Anticorupţie şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare – ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (decedării) (de la data de 1 pînă la data de 1);

b) militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, persoanelor din corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, care au îndeplinit serviciul mai puţin de un an, li se iau în calcul lunile calendaristice precedente concedierii (decedării) (de la data de 1 pînă la data de 1), iar militarilor, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, precum şi membrilor familiilor lor din rîndurile pensionarilor – 12 luni calendaristice;

c) pentru militarii, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarii publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, persoanele din corpul de ofiţeri şi subofiţeri al Poliţiei de Frontieră, care s-au aflat în serviciu mai puţin de o lună, perioada de decontare se calculează ca o lună calendaristică deplină.

Media lunară a recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor se deduce astfel:

a) sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor (cu excepţia celor enumerate în alineatul trei al punctului 3 din prezenta hotărîre) plătite (care trebuiau plătite) în perioada de decontare se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare;

b) pentru persoanele concediate pînă la punerea în aplicare a Legii nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997, sumele recompenselor, plăţilor, sporurilor şi suplimentelor prevăzute pentru stabilirea pensiei categoriilor respective de militari, persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi funcţionarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administraţiei penitenciare, care îndeplinesc serviciul, se adună şi se împart la numărul de luni din perioada de decontare.

Punctele 7-8 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994, statuează perioadele ce se iau în calculul vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă.

Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, nr. 270 din 23.11.2018:

Articolul 10. Componentele salariului lunar

1) Salariul lunar al personalului din unitățile bugetare pentru activitatea desfășurată pe durata normală a timpului de lucru stabilită de lege este constituit din:

a) partea fixă, compusă din:

– salariul de bază;

– sporul lunar pentru gradul profesional;

– sporul lunar pentru deținerea titlului științific și/sau științifico-didactic;

– sporul lunar pentru deținerea titlului onorific;

b) partea variabilă, care cuprinde:

– sporul pentru performanță;

– sporuri cu caracter specific.

(2) Suplimentar la cele menționate la alin. (1), personalul unităților bugetare beneficiază, după caz, de:

– sporul de compensare pentru munca prestată în condiții nefavorabile;

– sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și/sau pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus;

– spor pentru participare în proiecte de dezvoltare finanțate din surse externe;

– spor pentru realizarea sarcinilor prioritare în contextul implementării cerințelor de aderare la Uniunea Europeană;

– sporul de compensare pentru munca prestată în condiţii de risc sporit pentru sănătate;

Articolul 12. Salariul de bază

(1) Salariul de bază corespunde muncii prestate în cadrul programului complet de muncă în cursul unei luni.

Articolul 18[1]. Sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate

(1) Pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate în perioada stării de urgență, de asediu sau de război ori în perioada stării de urgență în sănătate publică, personalul din unitățile bugetare poate beneficia de spor de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate.

(2) Sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate se acordă în conformitate cu art. 139[1] din Codul muncii nr. 154/2003, în mărime de până la 100% din salariul de bază.

(3) Mărimea concretă a sporului de compensare se stabilește de către conducătorul unității bugetare în funcție de volumul de lucru și de nivelul de pregătire profesională ale personalului implicat în prestarea muncii în condiții de risc sporit pentru sănătate.

Articolul 19. Sporuri pentru munca suplimentară, pentru munca de noapte și pentru munca prestată în zilele de sărbătoare nelucrătoare și/sau în zilele de repaus

(1) Pentru munca suplimentară, personalul unităților bugetare are dreptul la:

b) spor pentru munca de noapte.

(4) Personalul care, potrivit programului normal de lucru, își desfășoară activitatea între orele 22.00 și 6.00 beneficiază pentru orele lucrate în acest interval de timp de un spor în mărime de 50% din salariul de bază pe unitate de timp, în condițiile stabilite la art. 103 și 159 din Codul muncii al Republicii Moldova.

Codul muncii al Republicii Moldova

Articolul 159. Retribuirea muncii de noapte

Pentru munca prestată în program de noapte se stabileşte un adaos în mărime de cel puţin 0,5 din salariul de bază pe unitate de timp stabilit salariatului.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține că, la data de 25.10.2022, Buzu Vasile a depus cerere de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru, în conformitate cu Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri. (f.1 dosar administrativ).

Potrivit deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru nr. ***** din 14.11.2022, reclamantului i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, începând cu 05.10.2022, calculată în cuantum de 50 % din suma soldei și o vechime în muncă totală de 25 ani 04 luni si 01 zile. (f.d.12)

Pensia a fost stabilită la 5559,05 lei.

Reieșind din cererea de chemare în judecată și din poziția autorității publice pîrîte se reține că, în cuantumul pensiei de către Casa Națională de Asigurări Sociale au fost luate în calcul sumele reflectate în Certificatul cu privire la solda bănească nr. 48 din 07.11.2022, cu excepția sumelor: pentru orele de noapte/ ore supra-program; pentru spor în condiții de risc; pentru premiul unic; sporul pentru gradul militar special.

Casa Națională de Asigurări Sociale a subliniat că, sumele date nu a fost incluse în cuantumul pensiei de către organul de asigurări sociale, deoarece nu se încadrează în plăți cu caracter permanent.

Completul judiciar reține că, Casa Națională de Asigurări Sociale a interpretat eronat prevederile legale aplicabile la calculul pensiei pentru vechime în muncă acordate lui Buzu Vasile, prin excluderea din baza de calcul a unor componente

salariale prevăzute expres de lege ca având caracter permanent. Or, potrivit punctelor 1–3 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, pensia se calculează din salariul funcției, salariul pentru gradul militar/special, sporul pentru vechime, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu.

În media lunară se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, se acordă permanent (punctul 3 alin. 1).

Doar plățile **compensatorii** (indemnizația de concediere, compensația pentru rație alimentară, echipament, chirie etc.) sunt excluse expres din baza de calcul (punctul 3 alin. (3)).

Totodată, articolul 10 din Legea nr. 270/2018 prevede expres că salariul lunar al personalului bugetar este format din: *partea fixă:* salariul de bază + sporurile lunare pentru grad profesional, titlu științific, titlu onorific și *partea variabilă*: sporul pentru performanță și sporurile cu caracter specific.

Iar la alin. (2) se menționează că personalul beneficiază suplimentar de:

– spor pentru condiții nefavorabile de muncă;

– sporuri pentru munca de noapte, munca suplimentară, munca în zile de sărbătoare și repaus;

– spor de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate;

– premii unice și premiu anual.

Prin urmare, din analiza coroborată a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 și a Legii nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, rezultă că sporul pentru munca prestată în condiții de risc sporit, sporul pentru orele de noapte reprezintă elemente ale salariului lunar, acordate în temeiul legii și nu pot fi calificate drept plăți compensatorii.

Astfel, **sporul pentru munca prestată în condiții de risc sporit** este reglementat de articolul 18^1 din Legea nr. 270/2018, care prevede expres că acesta se acordă „pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate”, în mărime de până la 100% din salariul de bază, stabilit de conducătorul unității în funcție de volumul și specificul activității.

Prin urmare, acest spor are un caracter permanent, fiind acordat proporțional timpului efectiv lucrat în condiții de risc sporit, și nu reprezintă o plată compensatorie. CNAS a aplicat eronat legea, confundând acest drept salarial cu o compensație excepțională, deși el face parte din structura retribuției prevăzute la articolul 10 alin. (2) din aceeași lege.

Astfel, excluderea sumei de 26491,94 lei contravine punctului 3 din HG nr.

78/1994, care impune includerea tuturor sporurilor acordate permanent în baza legislației.

În același sens, **sporul pentru orele de noapte** este prevăzut de articolul 19 alineatul (4) din Legea nr. 270/2018 și de articolul 159 din Codul muncii. Potrivit acestor dispoziții, personalul care își desfășoară activitatea între orele 22.00 și 6.00 beneficiază pentru orele lucrate de un spor de 50% din salariul de bază pe unitate de timp.

Acest drept se acordă lunar, fiind o consecință directă a programului de lucru stabilit, nu a unor circumstanțe excepționale. Prin urmare, sporul pentru munca de noapte are caracter de plată permanentă, întrucât este prevăzut de lege, acordat în mod constant și calculat pe baza unui criteriu obiectiv — timpul efectiv lucrat în intervalul de noapte. Iar excluderea sumei de 2971,80 lei de către CNAS contravine atât articolului 19 din Legea nr. 270/2018, cât și punctului 3 din HG nr. 78/1994, care impune includerea tuturor sporurilor cu caracter permanent în media lunară folosită la calculul pensiei.

Cu referire la includerea sporului pentru gradul militar special, completul judiciar subliniază că, potrivit art.44 alin. (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne şi din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nr. 1544-XII din 23.06.1993, pensia pentru persoanele menţionate se calculează din: salariul funcţiei, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum şi din media lunară a altor recompense, plăţi, sporuri şi suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepţia plăţilor compensatorii şi a indemnizaţiei băneşti unice în mărimea sumei mijloacelor băneşti de întreţinere pe un an. Astfel, reieșind din art.44 alin. (2), sporul pentru gradul militar special se include în calculul pensiei.

Prin urmare, interpretarea CNAS potrivit căreia sumele: sporul pentru orele de noapte/ ore supra-program; pentru spor în condiții de risc; sporul pentru gradul militar special, nu ar avea caracter permanent contravine atât textului, cât și spiritului legii. Or, caracterul permanent al unei plăți nu se determină după frecvența strict lunară a acordării, ci după natura ei juridică, respectiv dacă este prevăzută de lege, acordată în mod regulat și derivă din îndeplinirea obligațiilor de serviciu. Instanța de apel subliniază că, sporurile excluse de CNAS îndeplinesc aceste condiții, fiind expres prevăzute în actele normative care reglementează salarizarea personalului cu statut special.

Excluderea acestor plăți din baza de calcul a pensiei echivalează cu o aplicare restrictivă și nelegală a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 și Legii nr. 270/2018, diminuând nejustificat cuantumul pensiei reclamantului/intimat.

În ce privește includerea sumei pentru premiul unic (8040,26 lei), Completul judiciar reține ca întemeiată poziția Casei Naționale expusă la acest capitol. Or, potrivit art.21 din Legea nr. 270/2018, (1) Personalul din unitățile bugetare poate beneficia de premii unice cu prilejul sărbătorilor profesionale și al zilelor de sărbătoare nelucrătoare, care se plătesc din contul economiei mijloacelor alocate pentru retribuirea muncii pe anul respectiv, dar nu mai mult de 5% din fondul anual de salarizare la nivel de unitate bugetară.

Astfel, conform art. 21 din Legea nr. 270/2018, premiile unice au un caracter ocazional și condiționat: se acordă doar cu prilejul sărbătorilor profesionale sau al zilelor de sărbătoare nelucrătoare; sunt plătite din economiile fondului de salarizare (nu sunt o obligație fixă); sunt plafonate la 5% din fondul anual de salarizare la nivel de unitate.

Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, care reglementează modul de calcul al pensiilor pentru militari și polițiști, este foarte specifică la punctul 3. În media lunară se includ doar plățile care sunt acordate permanent. Textul stipulează clar că „Nu se includ în media lunară... plăţile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor şi pentru muncă sîrguincioasă”.

Prin urmare solicitarea reclamantului de a fi luată în calculul pensiei și suma de 8040,26 lei achitată cu titlu de premiu unic, este una neîntemeiată.

În ce privește invocarea reclamantului că în cuantumul pensiei urma a fi inclusă perioada concediului neplătit pentru îngrijirea copilului de la 3 ani până la 4 ani (24.04.2018 - 24.04.2019), urmînd a i se calcula o vechime totală de 26 ani 03 luni și 26 zile și stabilită pensia pentru vechimea în muncă, calculată în cuantum de 53% din suma soldei, Completul judiciar menționează că pretenția în cauză este una neîntemeiată. Or, conformitate cu art. 126 alin. (3) al Codului Muncii, concediul suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vârstă de la 3 la 4 ani se include în vechimea în muncă, inclusiv în cea specială, dacă contractul individual de muncă nu a fost suspendat conform art. 78 alin. (1) lit. a). În conformitate cu art. 78 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, contractul individual de muncă se suspendă din inițiativa salariatului în cazul concediului pentru îngrijirea copilului în vârstă de până la 4 ani. Astfel ținînd cont de faptul că, pe perioada acordării concediului suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului, se suspendă contractul individual de muncă, perioada dată nu poate fi luată în calculul vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei speciale.

În consecința celor menționate, Completul judiciar va casa hotărîrea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 07 iunie 2024, și va emite o decizie nouă potrivit căreia, acțiunea formulată de Buzu Vasile se va admite parțial, se va anula decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru nr.***** din 09.12.2022 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr.*****din 24.05.2023 la cererea prealabilă din 11.05.2023 și se va obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil privind recalculul pensiei pentru vechime în muncă începând cu data de 05.10.2022 pentru reclamantul Buzu Vasile, conform art.44 alin.(2) al Legii nr.1544/93, în proporție de 50%, prin includerea în calculul pensiei a următoarelor plăți salariale pentru 12 luni precedente concedierii și anume: sporul pentru munca de noapte; ore supra-program; sporul pentru munca prestată în condițiile de risc sporit pentru sănătate și sporul pentru gradul militar special.

În rest cererea de chemare în judecată se va respinge ca neîntemeiată.

Cercetând cu maximă diligență materialul probator prezentat în raport cu starea de fapt reținută la caz, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. c) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

D E C I D E :

Apelul declarat de Buzu Vasile, împotriva hotărârii Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 07 iunie 2024, ***se admite***.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei ***** (sediul Centru) din 07 iunie 2024 ***și se emite o nouă decizie, prin care:***

Se admite parțial acțiunea înaintată de Buzu Vasile.

Se anulează decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Centru nr.***** din 09.12.2022 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr.*****din 24.05.2023 la cererea prealabilă din 11.05.2023.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil privind recalculul pensiei pentru vechime în muncă începând cu data de 05.10.2022 pentru reclamantului Buzu Vasile, conform art.44 alin.(2) al

Legii nr.1544/93, în proporție de 50%, prin includerea în calculul pensiei a următoarelor plăți salariale pentru 12 luni precedente concedierii și anume:

- *sporul pentru munca de noapte;*
- *ore supra-program;*
- *sporul pentru munca prestată în condițiile de risc sporit pentru sănătate;*
- *sporul pentru gradul militar special.*

În rest, acțiunea se respinge ca nefondată.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Ghedrovici Nicolae

Bostan Angela